

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT

Onderzoek in het kader van het Onderwijsverslag 2010-2011 bij De Esmarke

Plaats	: Enschede
BRIN-nummer	: 26AJ
Onderzoeksnummer	: 122301
Datum schoolbezoek	: 31 mei 2011
Vastgesteld te Zwolle	: 15 september 2011

Inhoud

1	Inleiding 5
2	Bevindingen 7
3	Conclusie 11
4	Bijlage 13

1 Inleiding

Op 31 mei 2011 heeft de inspectie basisschool De Esmarke bezocht in het kader van een landelijk onderzoek naar de staat van het primair onderwijs in Nederland. Het doel van dit onderzoek is het verzamelen van informatie over een aantal indicatoren, waarover de inspectie rapporteert in het Onderwijsverslag 2010-2011. Deze indicatoren hebben betrekking op de opbrengsten, het onderwijsleerproces, de zorg en begeleiding en de kwaliteitszorg. Conform de uitgangspunten van het programmatisch handhaven is tevens standaard gecontroleerd of de school voldoet aan bepaalde wettelijke voorschriften, waaronder de onderwijstijd. De bijlage bij dit rapport bevat een overzicht van de indicatoren en de bevindingen van de inspectie daarover.

De bevindingen uit het onderzoek in het kader van het Onderwijsverslag worden gebruikt om te bezien of het reeds aan de school toegekende basisarrangement kan worden gehandhaafd. Eventueel geconstateerde tekortkomingen worden betrokken bij de eerstvolgende risicoanalyse.

Onderzoeksopzet

Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- een controle van de aanwezigheid van de schoolgids, het schoolplan en het zorgplan bij de inspectie;
- een toets op de aanwezigheid van informatie over enkele wettelijk verplichte onderdelen in de schoolgids, het schoolplan en het zorgplan;
- een controle op de onderwijstijd die de school heeft gepland;
- onderzoek en analyse van andere documenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn;
- schoolbezoek, waarbij
 - schooldocumenten en handelingsplannen zijn bestudeerd;
 - in een aantal groepen de onderwijspraktijk is geobserveerd door het bijwonen van lessen Nederlandse taal en rekenen en wiskunde. Deze lesbezoeken vonden plaats in de groepen 2a, 3c, 4c, 6a, 7b en 8c;
 - gesprekken met de directie, de intern begeleider en met leraren zijn gevoerd;
 - een eindgesprek is gevoerd met de directie en een vertegenwoordiger van het bevoegd gezag, na afloop van het schoolbezoek.

Toezichtkader

De inspectie heeft zich bij haar onderzoek onder andere gebaseerd op het Toezichtkader po/vo 2009 en de notitie Analyse en waarderingen van opbrengsten primair onderwijs. Beide documenten zijn te vinden op www.onderwijsinspectie.nl.

Opbouw rapport

In hoofdstuk 2 van dit rapport beschrijft de inspectie de bevindingen die uit haar onderzoek De Esmarke naar voren zijn gekomen. In hoofdstuk 3 volgt de conclusie.

2 Bevindingen

De bijlage van dit rapport bevat een overzicht van de bij dit onderzoek gebruikte indicatoren en de bevindingen van de inspectie daarover.

Uit dit overzicht valt op te maken dat op basisschool De Esmarke de kwaliteit van het onderwijs op alle onderzochte indicatoren op orde is. Ten opzichte van het laatste bezoek in 2006 is vooral de kwaliteitszorg verbeterd. De indicator die gaat over het systematisch volgen en analyseren van de voortgang in de ontwikkeling van de leerlingen is zelfs als goed beoordeeld.

Basisschool De Esmarke is een groeischool met 3 locaties. Het hoofdgebouw biedt plaats aan 14 groepen, het naastliggende MFA-gebouw telt 7 groepen en de locatie Gronausestraat telt twee groepen. Momenteel zijn er in de context van de school geen factoren die de kwaliteit van het onderwijs bedreigen.

Toelichting

Opbrengsten

De school verantwoordt haar eindopbrengsten met behulp van de medietoetsen begrijpend lezen en rekenen-wiskunde. De inspectie beoordeelt de resultaten aan het einde van de schoolloopbaan als voldoende op basis van de laatste drie schooljaren. In 2009, 2010 en 2011 lagen de eindopbrengsten boven de door de inspectie gehanteerde norm.

De tussentijdse opbrengsten worden eveneens als voldoende beoordeeld. De inspectie beoordeelt daartoe het technisch lezen in groep 3 en 4, rekenen-wiskunde in groep 4 en 6 en begrijpend lezen in groep 6. Alle toetsresultaten liggen boven de normen die de inspectie hanteert.

De school gebruikt een instrument voor het volgen van de sociale competenties van alle leerlingen, maar omdat het geen genormeerd instrument is kan de inspectie de sociale competenties van de leerlingen aan het einde van de schoolperiode niet geobjectiveerd beoordelen. Om die reden is indicator 1.5 niet van een oordeel voorzien.

Onderwijsleerproces

Basisschool De Esmarke werkt met methoden voor rekenen en taal die dekkend zijn voor de kerndoelen. Uit de lesobservaties en het gesprek met de leraren blijkt dat de leerinhouden in alle groepen ook feitelijk worden aangeboden. Ook sluit het onderwijsaanbod in de kleutergroepen in voldoende mate aan op de leerinhouden van groep 3. Er zijn twee taalcoördinatoren aangesteld die de inhoud en doorgaande lijn bij taal en lezen bewaken.

De school beschikt in alle groepen over een methodisch aanbod om de sociale competenties te ontwikkelen en besteedt daarnaast aandacht aan weerbaarheidstrainingen bij de leerlingen. Ook wordt via het programma beweegwijs de sociale veiligheid bevorderd. Leerlingen uit groep 7 en 8 worden opgeleid tot coach om in de pauzes met leerlingen uit de onderbouw spelletjes op het plein te spelen.

De inspectie concludeert dat de onderwijstijd evenwichtig is verdeeld en dat de geplande onderwijstijd besteed wordt aan de gestelde doelen en activiteiten, zodat de leerlingen voldoende tijd krijgen om zich het leerstofaanbod eigen te maken. Verder blijkt dat het klassenmanagement efficiënt is geregeld en de schoolregels worden nageleefd.

De school hanteert regels en afspraken om incidenten te voorkomen en af te handelen. Daarbij maakt men onder andere gebruik van de oeps-procedure. Ook onderzoekt de school systematisch of de leerlingen zich veilig voelen. In de lesbezoeken is gezien dat de leraren de leerlingen respectvol benaderen en dat ook vragen van hun leerlingen in de wijze waarop zij met elkaar omgaan.

De inspectie constateert dat in alle lessen de uitleg van de leraren voldoende aansprekend, doelmatig en interactief is. Ook was er sprake van een taakgerichte werksfeer en tonen de leerlingen zich 'actieve leerdere'. Alle leraren maken in de geobserveerde lessen gebruik van het directie instructiemodel.

De school werkt met groepsplannen om de instructie- en onderwijsbehoeften van de leerlingen in beeld te brengen. Daarmee wil de school de instructie en de verwerking afstemmen op de verschillen in ontwikkeling tussen leerlingen. In die aanpak wordt gewerkt met drie niveaus. Het lukt de school in voldoende mate om te differentiëren in aanbod, instructie, verwerking en tijd.

Zorg en begeleiding

Het systeem om de vorderingen van leerlingen te volgen is op orde. De school hanteert adequate instrumenten om de ontwikkeling te volgen op het gebied van taal, lezen en rekenen-wiskunde. In de kleutergroepen beschikt men over een gestructureerd observatie-instrument en aanvullende observaties. Verder beschikt de school over diverse toetsen die ingezet kunnen worden om hiaten in de ontwikkeling van zorgleerlingen op te sporen. Bij het vermoeden van meerbegaafdheid wordt gebruik gemaakt van een digitaal protocol. Als leerlingen aan bepaalde criteria voldoen worden ze in een plusklas geplaatst.

De leerkrachten volgen de voortgang in ontwikkeling van de leerlingen en administreren de resultaten op groepsniveau op overzichtelijke wijze. Uit de groepsregistratie van de leraren en de (digitale) weergave van methodegebonden toetsen blijkt dat er (fouten)analyses van de resultaten worden gemaakt en dat men conclusies trekt uit deze analyses ten behoeve van de afstemming van het onderwijs aan individuele of groepen leerlingen. Om die redenen beoordeelt de inspectie indicator 7.2 als goed.

De school voert regelmatig overleg over de uitkomsten van de toetsen, waarbij potentiële zorgleerlingen vroegtijdig gesignaleerd worden. Voor alle leerlingen die extra zorg nodig hebben, is extra zorg gepland. Er gaat weinig tijd verloren en uit de aanwezige groepsoverzichten en weekplanningen blijkt dat er consequent wordt gewerkt aan de uitvoering van de zorg. De groeps- en hulpplannen bevatten concrete doelen en activiteiten.

Tot slot grijpt de evaluatie van de zorg in voldoende mate terug op de doelstellingen en leidt tot beredeneerde keuzes voor het vervolgtraject.

Kwaliteitszorg

De resultaten van de methodegebonden en methodeonafhankelijke toetsen worden regelmatig geëvalueerd. Naar aanleiding van de bespreking van de resultaten onderneemt de school acties. De school gebruikt een registratiesysteem dat werkt met trendanalyses en gebruik maakt van vaardigheidsgroei. De school heeft eigen doelen gesteld die voldoende ambitieus zijn en meestal boven het landelijk gemiddelde liggen.

De evaluatie van het onderwijsleerproces is van voldoende niveau. De school gebruikt een genormeerd instrument om het onderwijsleerproces te evalueren. Ouders en leerlingen worden bij de evaluaties betrokken via een enquête over de tevredenheid, die tweejaarlijks wordt afgenomen.

Op basis van genoemde evaluaties bepaalt de school haar verbeteractiviteiten, die planmatig worden uitgewerkt.

De verantwoording aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit wordt als voldoende beoordeeld. De school verantwoordt de evaluatie van de onderwijsinhoudelijke aspecten, de resultaten, de verbeteractiviteiten en de effecten aan ouders, medezeggenschap en bovenscholse directie. Dat gebeurt via een jaarverslag, de schoolgids, de nieuwsbrieven, kijkochtenden en informatieavonden.

3 Conclusie

Kwaliteit

De inspectie concludeert dat de kwaliteit van het onderwijs op basisschool De Esmarke op alle onderzochte onderdelen op orde is. Om die reden wordt het reeds aan de school toegekende basisarrangement gehandhaafd. De bevindingen zullen worden betrokken bij de eerstvolgende risicoanalyse, waarbij opnieuw de vraag aan de orde is of het toezichtarrangement eventueel moet worden aangepast.

Naleving

De inspectie concludeert tevens dat de geconstateerde tekortkoming in de naleving van wet- en regelgeving op de onderzochte onderdelen is opgeheven.

4 Bijlage

In onderstaande tabellen vermeldt de inspectie welke indicatoren in dit onderzoek zijn betrokken en tot welke bevindingen het onderzoek heeft geleid. De nummering in de tabellen verwijst naar het volledige waarderingskader primair onderwijs 2009. Indicatoren die bij een kwaliteitsonderzoek de doorslag geven of een school (zeer) zwak is, de zogeheten normindicatoren, zijn gemarkeerd met een asterisk. Voor een overzicht van alle normindicatoren zie het Toezichtkader po/vo 2009 op www.onderwijsinspectie.nl. De bevindingen zijn weergegeven in de vorm van een score. De score geeft aan in welke mate de betreffende indicator gerealiseerd is.

Legenda:

1. slecht
2. onvoldoende
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen (alleen bij opbrengsten)

In verband met het programmatisch handhaven heeft de inspectie daarnaast enkele controles uitgevoerd op bepaalde wettelijke voorschriften. Of de school wel of niet voldoet aan deze wettelijke vereisten wordt tot uitdrukking gebracht met de score 'ja' of 'nee'.

Kwaliteitsaspect 1 Opbrengsten	1	2	3	4	5
1.1 * De resultaten van de leerlingen aan het eind van de basisschool liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			●		
1.2 * De resultaten van de leerlingen voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde tijdens de schoolperiode liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			●		
1.4 Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften ontwikkelen zich naar hun mogelijkheden.					●
1.5 De sociale competenties van de leerlingen liggen op een niveau dat mag worden verwacht.					●

Kwaliteitsaspect 2 Leerstofaanbod	1	2	3	4
2.1 * Bij de aangeboden leerinhouden voor Nederlandse taal en rekenen en wiskunde betreft de school alle kerndoelen als te bereiken doelstellingen.			●	
2.2 * De leerinhouden voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde worden aan voldoende leerlingen aangeboden tot en met het niveau van leerjaar 8.			●	
2.3 De leerinhouden in de verschillende leerjaren sluiten op elkaar aan.			●	
2.4 * De school met een substantieel aantal leerlingen met een leerlinggewicht biedt bij Nederlandse taal leerinhouden aan die passen bij de onderwijsbehoeften van leerlingen met een taalachterstand.			●	
2.6 De school heeft een aanbod gericht op bevordering van actief burgerschap en sociale integratie, met inbegrip van het overdragen van kennis over en kennismaking met de diversiteit in de samenleving.			●	

Kwaliteitsaspect 3 Tijd	1	2	3	4
3.1 De leraren maken efficiënt gebruik van de geplande onderwijstijd.			●	

Kwaliteitsaspect 4 Schoolklimaat	1	2	3	4
4.4 De school heeft inzicht in de veiligheidsbeleving van leerlingen en personeel en in de incidenten die zich op het gebied van sociale veiligheid op de school voordoen.			●	
4.5 De school heeft een veiligheidsbeleid gericht op het voorkomen van incidenten in en om de school.			●	
4.6 De school heeft een veiligheidsbeleid gericht op de afhandeling van incidenten in en om de school.			●	

Kwaliteitsaspect 5 Didactisch handelen	1	2	3	4
5.1 * De leraren geven duidelijke uitleg van de leerstof.			●	
5.2 * De leraren realiseren een taakgerichte werksfeer.			●	
5.3 * De leerlingen zijn actief betrokken bij de onderwijsactiviteiten.			●	

Kwaliteitsaspect 6 Afstemming	1	2	3	4
6.1 De leraren stemmen de aangeboden leerinhouden af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			●	
6.2 De leraren stemmen de instructie af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			●	
6.3 De leraren stemmen de verwerkingsopdrachten af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			●	
6.4 De leraren stemmen de onderwijstijd af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			●	

Kwaliteitsaspect 7 Begeleiding	1	2	3	4
7.1 * De school gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.			●	
7.2 De leraren volgen en analyseren systematisch de voortgang in de ontwikkeling van de leerlingen.				●

Kwaliteitsaspect 8 Zorg	1	2	3	4
8.1 De school signaleert vroegtijdig welke leerlingen zorg nodig hebben.			●	
8.2 Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens bepaalt de school de aard van de zorg voor de zorgleerlingen.			●	
8.3 * De school voert de zorg planmatig uit.			●	
8.4 De school evalueert regelmatig de effecten van de zorg.			●	

Kwaliteitsaspect 9 Kwaliteitszorg	1	2	3	4
9.2 De school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen.			●	
9.3 De school evalueert regelmatig het onderwijsleerproces.			●	
9.4 De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.			●	
9.6 De school verantwoordt zich aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit.			●	
9.7 De school draagt zorg voor de kwaliteit van het onderwijs gericht op bevordering van actief burgerschap en sociale integratie, met inbegrip van het overdragen van kennis over en kennismaking met de diversiteit van de samenleving.			●	

Naleving wet- en regelgeving	ja	nee
NT1a De inspectie is in het bezit gesteld van de geldende schoolgids (art. 16, lid 2 en 3, WPO).	●	
NT1b In de schoolgids is informatie opgenomen over standaard gecontroleerde onderdelen (art. 13 WPO)	●	
NT2a De inspectie is in het bezit gesteld van het geldende schoolplan (art. 16, lid 1 en 3, WPO)	●	
NT2b In het schoolplan is informatie opgenomen over een of meer standaard gecontroleerde onderdelen (art. 12 WPO).	●	
NT3a De inspectie is in het bezit gesteld van het geldende zorgplan (art. 19, lid 3, WPO).	●	
NT3b In het zorgplan is informatie opgenomen over een of meer standaard gecontroleerde onderdelen (art. 19, lid 2, WPO).	●	
NT4a Er is voldoende onderwijstijd geprogrammeerd om te kunnen voldoen aan de daarvoor gestelde minima (art. 8, lid 7 onder b, WPO).	●	
NT4b Er is maximaal zevenmaal een onvolledige schoolweek geprogrammeerd voor de groepen 3 t/m 8 (artikel 8, lid 7 onder b, WPO).	●	